CARMEN NVPTIALE AD THALAMOS IO. GEORGII ALDOBRANDINI, ET HIPPOLYTAE LVDOVISIAE ROSSANI PRINCIPVM.

AVTORE
LEVINO HIELIO

ROMAE, Apud Alexandrum Zannettum. 1621.

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur, Si videbitur Reuerendiss. Magist. S. Pal. Apost.
P. Episc. de Curte Vicesg.

Imprimatur,
Fr. Vincentius Bartolus Mag. & Socius Reuerendiss. Patris Magistri S. Palatij.

Illustrissimo & Excellentissimo D.D.

IO. GEORGIO ALDOBRANDINO
ROSSANI PRINCIPI,

LEVINVS HIELIVS F.

T*VAS hasce maiestatis, & concordiæ plenissimas nuptias, carminis quidem leui; voluntatis tamen incitatissimo studio prosequebar, Princeps, cum properantis calami cursum Dithyrambicus furor excepit, eo nimirũ animi calore commotus: aut; vt ego arbitror; noua vestræ dignitatis admiratione perfusus. Ardori mentis obtemperandum omnino fuit; quippe qui in prægestientis Vrbis lætitia, quà publica actione tributariam laudem Domino, quà priuato quodam iure felicitati tuæ quasi cumulũ affinis gloriæ à me non remissè contenderet. Igitur volenti, libentiq. à Nuptiali Carmine excidit proximè Dithyrambus. Vtrique proprium patrocinium quærendum est. Illud; quicquid deprauatè, vitiosèque peccauerit; ab insita tibi morum suauitate, Nuptiarum præsertim tempore (vt par est) indulgentiori, tutum, ac facile perfugium sperat. Huic non mediocriter pertimescendum est: ne dum se in eius clientelam recipit: cuius temerè congessit præconia; aut tanto Principis Amplissimi splen dore obrutus,*

suo illo impetu infracto, temperatoq. calore, sese penitus inglorium eius ante conspectum effundat: aut ab eo penes quem vertitur summa rerũ quasi ludicrũ quid in tanta negotiorum seueritate minus gratè excipiatur. Quare gemelli partus fortunam secutus, non alium, ac ille sibi portum petit. Neque enim aut re vlla instructior, quam tui inscriptione nominis, aut gratior accidat ad Principis manus, quam munere dexteræ tuæ. Ex quo vel ab vnius collatione tributi geminatæ sibi fœnerationis vsura proueniat. Tu interim munusculum, meque adeo vectigalem tuum in fidem recipe. Vtriusque familiæ decora à me (quod vestra præscribit modestia) parcissimè libata venturæ sobolis bono ad gloriæ non degeneris anticipationem expende. Atque inaugurata tibi felicitate vtere, quam diutissimè. Vale. Dat. Romæ sept. Calend. Maij. M.DCXXI.

CARMEN

CARMEN NVPTIALE.

IAM noua mobilibus prætexens gramina ripis,
Cærula pennati vada propulit aura Fauoni:
Vere tument fluctus: atque aſpera Sole tepenti
Aequora deſpumant Veneres: & amoribus acta
Ludit in vndoſo pubes argentea vitro.
Iam vaga flebilibus permulcens aëra curis,
Inſtaurat Philomela modos: mollique volatu
Languida, laſciuo cadit improba præda marito.
Iam volat exultim volucrum genus omne: ferarum
Omne genus cupido micat in certamina niſu:
Quæ mage ſolliciti ſuccenſa Cupidinis æſtu,
Temperat Idalij placidiſſima mater Amoris.
Omnia ſunt operoſa Deæ. Venus omnia vincit.
Omnia vincit Amor. Sic te quoque, Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponſus Amori.
Scilicet ille tuo iamdudum obnoxius igni
Flagrat: & immiti propè conſternatus ab ictu
Corde premit vulnus; quo cæca errore recurſat
Flamma: & inextincto curarum exercita motu,
Implicat ardorem penitis ſublapſa medullis.
Ah quoties iuuenem penetrabilis ardor adegit,

Inti-

Intima ab inuito ſuſpiria corde trahentem
Tingere pallentes natiuo murice malas?
Ah quoties inter ſuſpiria deciduus ros
Labitur vbertim: geminoq; è fonte liquatum
Cor fluit in lacrymas:& inobſeruabile mentis
Lingua ciet murmur: vociſq. cadentis imago
Siſtitur interrupta: ſuiſuè implexa ſuſurris:
Nec iuſſa Hippolytæ confundit amabile nomen?
Quod ſi tantus amor præcordia findit amantis:
Talibus arſuras animi penetralia flammas
Educat in venis; quid ni te, Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponſus Amori?
Ille ne; fulmineos qui flecteret enſe rotatus:
Qui poterat tractare minas, haſtæq. ruentis
Fulgura:qui duro peſſundare caſtra duello,
Et rauco poterat vibrare tonitrua ferro:
Qui ſternacis equi domuit calcaribus iram:
Incuſſitq. feras:& ineuitabile dextra
Edocuit liquidum mugire per aëra telum;
Ille ne, Virgo, tuos languenti lumine vultus
Vt vidit; perijt? primo ne ardore caducus
Ceſſit inops animi: fouitque in corde fauillas
Frigidus, & rigido pallore nitentior auri?
Vſque adeo ne feri proſternere Martis alumnum
Vnus Amor potuit? nec te Venus æqua puellam
Subiuget? aut dulcis nequeat diuellere natam
Matris ab amplexu: lectoq. dicare iugali?
Ille vacet flammis: te pronuba teda rebellem
Impetat: & teneros adamantina cuſpis hiulcet
Eminus acta ſinus? illum tractabile flectat
Fulmen: te grauibus vis figat ahenea clauis
Cypridis arbitrio? quin te quoque, Regia Virgo,
Cedere par Veneri:cedit dum Sponſus Amori?

Scy-

Scyrias Emathium Virgo pellexit Achillem:
Pugnacesq. colo digitos instruxit: & armis
Deuotum patrijs animum, puerumq. minacem
Compulit indignis subtegmina ducere fusis.
Attamen Emathio quoque Scyrias arsit Achille.
Herculis Oetæo clarescit fama triumpho:
Quo iuuenem meriti penetrare cubilia Regni,
Iussit Amor: Thebana prius nec stella refulsit
Aethere; victorem quam credula nupta maritum,
Ingenui studiosa tori, sine fraude doloso
Munere sustulerit, Nessique cruore bimembris.
Vsque adeo fax vna duos flammarat amantes:
Flexerat vna duos. Sic te quoque, Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponsus Amori.
Littore ab Argolico quo primum tempore pubes
Aequoris appulsu, cæcoque sub impete venti,
Instituit vada lata leui volitare carina;
Dicuntur medias Veneres arsisse per vndas.
Tunc Thetidem Peleo, Thetidi tunc Pelea sacris
Iunxit Amor vinclis, & purpureis Hymenæis.
Littus in Argolicum quo primum tempore pastor,
Troiugenum reduces vecturus in ostia flammas,
Appulit: Iliacis arsit Regina sagittis;
Non minus, ac Danao male saucius hospes ab igni.
Sic vbi ridet Hymen; quid ni te, Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponsus Amori.
Egerat Europæ sinuosa per arua iuuencum
Imperium Veneris, duriq. Cupidinis oestrum.
Illa sedet placidi maculoso tergore Tauri,
Ausa per abruptas caput obiectare procellas;
Immemor ah vitæ; frontem complexa bicornem,
Atque puellari quas texuit arte corollas,
Augurium thalami; proflatum naribus ignem

Ebibit:

Ebibit:& gratos captiua reciprocat æstus.
Quod stupet Acrisius nimbosi luminis aurum,
Illud amat Danaë. Quis in alite suspirantem
Ambigat indomiti Lædam damnare furoris?
Nempe Iouis potuit si fundere sceptra tonantis;
Omnia vincet Amor. Sic te quoq., Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponsus Amori.
Torruit hic Boreæ glacie lapidosa niuali
Pectora:& Hyberna concretas grandine plumas.
Rapta nec absimili face perfurit Orithya.
Non minus vndarum, tempestatumq. potentem
Perculit ille Iouem: liquidiq. per auia Regni
Aequoreas populatur aquas: auidasq; sub ipso
Gurgite Nereides, & certo Protea vultu
Sistit: Acidalio perflatus turbine Triton
Aestuat:& Cypria vice fluctuat Amphitrite.
Ditis anhelantes aliena lampade sensus
Quassat:& ignotis caput implacabile flammis
Mitigat; hinc tristi felix Proserpina regno
Miratur dotale nemus: repetitaq. matrem
Negligit. Illa etenim, quo more leæna; tenellos
Quæ foetus nemori, & tenebris commiserat antri;
Si prædam abstulerit venator; in omnia sese
Versat lustra ferox: latèq. & comminus horrido
Antra metu resonant; totas longo ordine noctes
Arboreis facibus Mundi scrutata recessus
Dicitur: & vanis natam reuocasse querelis.
Sic vbi te matris complexibus insistentem
Sponso adiungit Hymen, quid ni te, Regia Virgo,
Cedere par Veneri: cedit dum Sponsus Amori?
Aspice, nocturnas vt ventilet Hesperus auras,
Lætitiæ bona signa ferens; dum Phœbus Iberæ
Tethyos exultat gremio: dum luce rubentes

Occi-

Occidua roſeo ſuſpirant igne iugales?
Aſpirat Venus in thalamos: & candida lapſu
Proſperiore cadunt tibi vota; ac fuſa metallo
Te meliore vocant affinis Sydera Cœli.
Illa etenim medius qui diuidit Axis vtroque
Innuit Oceano tua pignora fortibus auſis
Clara, per extremas melius fulgentia metas,
Perque vias Cœli, & liquidæ veſtigia lucis,
Quà Phaëtontæi rident cunabula Solis:
Quà radiant fuſco noctis confinia velo:
Quà ſuperimpoſitis bacchatur in ignibus Auſter;
Et ſeptingemino torpent fulgore Triones.
O vna ante alias ter feliciſſima virgo!
O alios inter fortunatiſſimus Heros!
Scilicet hæc (veſtrum niſi vatem ludit Apollo)
Affore promittunt tanta de ſtirpe Nepotes:
Queis patrios titulos, maternaq. nomina terris
Perpetuare datum, Cœlique aſcribere faſtis.
I, Virgo paritura Duces. tibi panditur Aether:
Et coniurato tibi ſydera mitia cœtu
Quicquid alit ſacro perfuſus numine Mundus
Afflatu quicquid ſpirabile lumen inaurat,
Quicquid ineſt pulchri, quicquid nitidiſſima promit
Vena boni, & Charitum quod fuſile munus adumbrat
In thalamos plenis iunxere benigna maniplis.
I, Princeps genitura Duces. tibi ſceptra Latinus
Seruat apex: tua progenies (non vanus aruſpex
Ominor) Oenotrij per lucida templa Quirini,
Dardanio frontem diademate cincta, curuli
Maieſtate potens Clementia Sydera rurſum
Pandet, & afflictis luſtralia ſecula terris.
Id patrui monumenta petent, meritiſq. vetuſtis
Aeneadum deuincta fides: id mitis Olympus

Poſcet, nec ſuperis ingrata ſuperbia Romæ,
Adde quod & priſcus materni ſanguinis auctor
His dedit auſpicijs claræ fundamina gentis.
Hinc ternis rutilant auguſta inſignia vittis:
Tinctaq. purpureo ſinuantur carbaſa fuco.
O alios inter fortunatiſſimus Heros!
O vna ante alias ter feliciſſima Virgo!
Tene domus trabeata Ducum: quam littus Ethruſcum
Sollicitis aluit ſtudijs: quam millibus ante
Flexibus Aſtrorum Cœli Clementia fouit:
Inſignem bello, morum grauitate verendam
Extulit armatæ ſydus geniale Mineruæ:
Te domus hæc ſacris complexibus Heroina
Excipit: & prono declinat Sydera vultu?
Tene domus Latijs armata ſecuribus, Heros,
Felſina quam multis deducto tempore ſeclis
Illuſtrem bello, nulli pietate ſecundam
Fouit: & ad ſuperos Cœlum tranſcripſit honores;
Tene ſibi generum larga cum dote iugandum
Expetit: & ſacros prætendit ad oſcula faſces?
O alios inter fortunatiſſimus Heros!
O vna ante alias ter feliciſſima Virgo!
Corripe, Virgo, moras. quid fletibus ora ſolutis
Lædere: quid cordis iuuat occultare latebris
Languidulaſq. faces, & frigidulos ſingultus?
Nouimus intento quantum Puer igneus arcu
Poſſit: & aſpectu quantum perculſa mariti,
Lumina combiberint ignem: flammæq. ſequacis
In graciles diſperſa ferant incendia venas;
Pande palam Virgo, quali fornace liqueſcat
Cor tenerum quali de fomite pectus anhelet.
Ne pudeat redamare palam; dum mutua nectit
Vincla Venus. ſit amare palam iam gloria, Virgo;

Quod

Quod pudor ante vetat. talem redamare maritum
Gloria prima tua eſt. ſine mox labefacta pererrans
Oſſa calor clauſas, manifeſtet ab ore fauillas;
Sicut Vere nouo tonitru rimoſa coruſcant
Nubila: & ambroſio conniuet fulgure Cœlum.
Quam facili mercede ſuum tibi dulcis amorem
Propoſuit coniux. quæris? mercabere amore.
Sed pretium, & paribus mercem tu lancibus æqua.
Tantos nimirum Sponſus te apposcit amores:
Quanta per Aetnæos fumantibus edita ſaxis
Flamma furit campos: quantum deuexus ab vſto
Aethiope, ignifera ſub tempeſtate laborat
Axis, & ambuſtis Hyperionis orbita bigis.
Corrue in amplexus tam caræ coniugis Heros.
Virgo tota tua eſt. dederunt ſua iura parentes:
Cedit & illa ſuis tibi partibus: vtere, Coniux,
Vtere iure tuo. flaui tibi Verticis aurum
Ceſſit; & Eoa redimitus Iaſpide ceſſit
Frontis honor: crinale decus quam circuit Iris
Nexilibus gemmis, multoque intexta pyropo.
Hi cordis Cynoſura tui, duo Sydera, ocelli:
Hæc Scythico mage cana gelu, Geticiſque pruinis
Colla: hæc vndoſis leuiter criſpata capillis
Ceruix: & ductu tornatile pectus eburno:
Marmoreæque manus, thalami cum iuribus vni
Conceſſere tibi. Caſti ſic dona labelli,
Spirantiſque roſæ: ſic cinnama pectoris, vdique
Oris odora tuis ceſſere opobalſama labris.
O alios inter fortunatiſſimus Heros!
O vna ante alias ter feliciſſima Virgo!
Iam claro liceat vittas inſerpere raſtro:
Iam liceat ſacris intexere Sydera vittis:
Purpureiſque iuuet confundere cærula Cœli.

Solue moras, Virgo, materno ab littore portus
Ingrederis noua Nupta tuos: te celſa columnis
Attalicis domus excepit: qua porticus altis
Continuata tholis, & frigore mitis opaco
Magnanimum fouet ora Virum: qui plurima bello
Perpeſsi: fouet Heroum ſimulachra, Ducumque,
Et fumoſa domus monumenta emblemate lato,
Factaque Maiorum numerat, Patrioſque triumphos,
Stemmataque, trabeaſque ſacras, triplicemq. tyaram.
Hinc & fœmineus vario diſcrimine cœtus
Communes diducit auos: ramoſaque claro
Germine, multifidas arbor partitur in oras.
Hinc & Parthenopes Procerum ſociata fideli
Oppida connubio: & Regalia flumina Parmæ:
Et ferrugineo ſtillantia Lilia ſucco.
Ille; recens iuuenem fucus quem pingit in armis;
Egregius forma, roſeo ſpectabilis ore,
Pacata feritate, truci pietate timendus,
Odryſij pia cura Dei, Latiæque Mineruæ,
Quam multo vndantem tepefecit ſanguine Rhenum?
Quantus Hyperboreis lingua prædiuite campis
Egit in arma Viros? ſpatium; quo nudus inerti
Ceſſat: & obſcuro paries candore notatur;
Bella manet geminanda Duci; dum frater inundis
Aeſtuat: & Meliten, Lybicæque propinqua Coſyræ
Mœnia Marmaricis properat veſtire trophæis..
At parte ex alia, qua lineus vndat amictus:
Parrhaſios oculis, Virgo, ne quære colores.
Tantiſper vacet ille labor: ne gaudia luctu
Intermiſta fluant. Dabitur luſtrare recentis
Damna mali: & qualis ſe Petri æquarit Olympo
Gloria (me miſerum) noſtra id ſi dona tuliſſent;
Tu fueras Clemens. At nunc pia lumina fletu

Pacere

Parcere fas, Princeps, Nuptæ cognominis Heros,
Spes rediuiua domus, cognati & Syderis hæres
Gregorij venit auſpicijs; ſic morte ſuperſtes
Surgit ab exequijs volucer: Summique Parentis
Implentur certis non vana inſignia votis.
Hunc faſtis adiunge tuis: minioque coruſcus
Pingatur, placidoque micet Ludouicus in oſtro:
Cuius ab augurio tantis noua moenia Romæ
Faſtibus aſſurgunt: quantum nec priſca Quirinus
Extulit: aut Latij veſana potentia Martis.
Fulguret hic ſacro ter Maximus ore Sacerdos:
Quem Cyclas puro circumflua veſtiat auro:
Atq. humeros radioſa premant redimicula mitræ.
Illius ante pedes Romæ ſurgentis imago
Supplicet: & miti pacata Bononia Reno:
Et permanſuro ſedatus fœdere Mundus.
Addere fas Fratrem, tenerumq. ex Fratre Nepotem:
Quo veteris ſubnixa viget ſpes vnica gentis.
Tempus erit: propria paries quo laude laboret
Mole ſub ingenti factorum, & grandibus orſis:
Voſque coronatos felici prole parentes
Indicet: & niueæ referat veſtigia famæ,
Ad ſeros demiſſa trahens exempla Nepotes.
O vna ante alias ter feliciſſima Virgo!
O alios inter fortunatiſsimus Heros.
Sic tibi ſic, Virgo, patrij creuere penates:
Quos colit ampla domus: quos eſt mirata vetuſtas:
Queis tumet emerito promota Bononia faſtu.
Mille quid adnumerem fauſtis penetralibus arces,
Pictaque Maiorum certamina, & oppida forti
Victa manu, cæſoſque Duces, & opima triumphis
Signa: quid indignis ſeruatam cædibus vrbem:
Et profligato cædentes ære cateruas?

Bella-

Bellaque gesta Mari, trepidisque micantia terris
Bella: quibus Veterum se nobile nomen Auorum
Tollit? barbarico quid spicula scabra cruore?
Quid referam suspensa iugo tormenta trabali,
Et Ludouisijs deuota penatibus arma,
Telaque, & infixis horrentia scuta sagittis?
Mille quid ascribam titulos, & docta virorum
Ora? quid affines trabeas: coccoque serenum
Enarrem gentile decus: perque Itala Regna
Olim præclaro diffusam sanguine gentem?
Quantaq.centenos quondam complexa Nepotes
Inserat Aethereo sua nunc fastigia Cœlo?
Illa olim fuerunt. mox pingere fortia Patris
Facta dabit virtus. Iam stridere in ignibus enses:
Iam Chalybis video liquidas vndare lacunas:
Postmodo vulnificum fluere in fornace metallum
Et gemere impositis flammata incudibus æra.
Illa parant Hunnos aduerso Marte rebelles
Frangere, Sithoniasq. arces, Lunamq. minacem:
Victoremque Ducem, bellatricesue cohortes
Sistere concordi celsa in Capitolia plausu.
Pingere erit fratrem:cui blanda per ora lepores
Rident: cui tenerum generoso in pectore robur
Educat, ac nitidis mitescens Solibus æuum
Regales patria subducit ab indole mores.
Purpureum pingent fraterni Syderis ignem,
Mulcentem miseras meliori lampade terras.
Tu quoq. fœmineos inter,decus addita,cœtus
Scriberis Matrona tuo cum coniuge; circum
Dum plaudit gratas Natorum turba choreas
Gregorium pingent Cœliq.,Herebiq. potentem,
Tergemino sacros cingentem stemmate crines.
O vna ante alias ter felicissima Virgo:

O alios

O alios inter fortunatiſsimus Heros:
Purpureos vocat in thalamos te, Nupta, Maritus:
Te fulcrum geniale vocat: cui ductilis auri
Ardet opus: ſolidoque nitet commiſſa metallo
Gemma; per auriferas quam protulit Hermus arenas:
Quam flauis Pactolus aquis: quam nutrit Hydaſpes:
Et Tarteſsiaco Tethys vallata profundo.
Puluinar te molle vocat: cui textile mira
Arte recurrit opus. Miti ſed tempora rixæ
Credita, quid rebus conſumis inanibus vltro?
Nox ruit, ò Virgo, tenebras Hymenæus hiulcat
Lampade; qualis vbi rutilat face matutina
Phoſphorus: obliquo qui iam ſubit Heſperus igne.
Nox ruit: & Paphiæ Cœlum tenuere Columbæ
Iam medium: tremulaſq. manu Venus aurea tædas
Concutit: & florum profundit ab Aethere nimbos.
Nox ruit, ò Virgo tacito noua ſydera Cœlo
Emerſere: nouis ornatur ſignifer aſtris:
Cynthiaque Oceano properat merſare iuuencos.
Cras liceat; medio cum Sol prope luxerit orbi;
Regalemque torum, thalamiq. nitentis amictum
Cernere; vt in Tyrio reſpiret ſtamine Clemens
Optimus: vt grato componat fœdere Reges,
Armataſq. manus, & Regna minantia Regnis.
Vt Padus irato ſub claſſe remurmuret oſtro:
Totaque in ambiguo rutilet Ferraria velo.
Illic & populos, & limina ſacra, recluſis
Poſtibus, & ficti feruentem Tybridis æſtum,
Nec minus Iſmarias acies, & rapta videbis
Signa manu, profugaſque rates, & roſtra carinis
Eruta, & effuſo ſtagnantia fila cruore.
Omnia quæ vario quondam maculoſa veneno
Pinxerat alma Parens: grato cui munere dextræ

Exci-

Excidit ignoto radiata Bononia textu.
Ite triumphali præcingite tempora lauro,
Migrantes Helicone Chori. caua buccina cantu
Perſonet,& duro plaudentia tympana pulſu.
Seu libeat dociles alterno verbere chordas,
Seu plectro pulſare leui, fidibuſue canoris
Ludere; magnanimi iuuenis celebrate triumphos,
Permiſtos Heroas,& alta ab ſtirpe Nepotes.
Aſt ergo Romuleos inter grauis anſer olores
Septenis ferar vſque iugis inglorius: vda
Prorepam tellure libens,grauidaſq. paterni
Fluminis ad ripas, & rauco gutture ſupplex,
Vos ego ſæpe meo vos carmine compellabo.

DE

DE
LVDOVICO
CARD. LVDOVISIO.

EIVSDEM DITHYRAMBVS.

Qvò per audentes Dea Dithyrambos
Corripis vatem? mea nec loquaces
Temperat cantus Lyra: nec iocoſo
Carmine ad ſacras Heliconis vndas
Prouocat Cycnos,& Apollinares
Impigra coetus.
Si per vmbroſos Tyberis receſſus
Luſimus quicquam; trepidante neruo
Luſimus; nec me iuga fabuloſæ
Phocidos notis aluere lymphis:
Neue certantem beat omnis æquo
Gloria plauſu.
Voluenda ſacro verba ſilentio
Quid vltro cogis promere? languidas
Ah,parce vires, parce pectus
Indomito furiare thyrſo.
Quis peruicacis neſciat Icari
Fatale nomen fluctibus additum;
Dum fidit auris, & caduco
Remigio male cautus exul?
Triforme ritu præſtat Athlantico
Subire pondus: præſtat Ibericos

C Pro-

Proferre fines,& laborem
Herculeo ſuperare niſu;
Quam ſi canoris ales oloribus
Ingratus idem Principis audiar
Sumpſiſſe laudes, & Quiritum
Gaudia debiliore plectro.
Sed me procaci quà furor impetu
Rapit volentem,nubibus arduis
Clarare ſulcos præpetibus iuuat
Pennis,immerita fronde ſuperbior
Me dum Theſpiadum coetibus inſero
Seu Ludouiſiuum nomen Olympico
Scalpantem ſpatio: quà Marathonium
Spicatam in ſegetem ſydus inhorruit:
Qua pollet parili lance Dieſpiter:
Autumnoq. iubente,
Pleno copia cornu
Prono diffluit anno.
Seu quò furentem diſſipat Euhyus,
Inſanientis more Mimallonis,
Iuuat nigrantem viſere Memnona:
Quà Sol cornipedes æquore propulit:
Siue innocentis Regna Fauonij,
Quà ſol merſat aquis præcipitem diem.
Seu poſcat orbis me gelidum latus:
Quà ſæuit rabies incita fulminis.
Seu poſcat Auſtri me plaga mobilis,
Solis trita rotis, hauſta caloribus.
Seu bellicoſi compita Romuli
Septeno libeat ſparſa cacumine
Luſtrare curſu carmina diſpari
Plectentem numero; ceu vocat obuius
Bene ominata ad flagra Potitius.

Dotan-

Dotandas facili prole puerperas.
I Roma foelix omina concipe:
I Roma tanto lætior auſpice
Quò bella ducunt: quò decoras
Explicuit Ludouicus arces.
Quocunq. Nereus frangitur ambitu:
Quocunq. tellus fine recluditur:
Quocunq. Nereis marito
Credit opes, nebulaſq. Coelo.
Hunc Roma tanto ſub Duce præteri
Naſcentis vltra Solis originem,
Luciſq. metas, & gemelli
Verticis incolumes rotatus.
I, temne lenti marmoris impetum;
Intorta nigris æquora fluctibus
Dum fas, & ignotos voracis
Oceani penetrare campos.
I, ſparge clarum nomen in exteras
Diuiſa gentes; dum licet Imperi
Iunxiſſe Regnis quicquid æquo
Stelliferum tegit orbe Cœlum.
I, iunge Diuis fœdera: Principis
Dum poſcit omen: dum tibi gaudia
Aeternat Aether: & tepentes
Luce fluunt meliore Soles.
Quam grata Coelo fulſit adorea:
Dum ſigna claræ gentis ab aureis
Spectanda vittis, & decorum
Explicuit Ludouicus oſtrum.
His Roma vittis quam bene priſtinas
Mutas ſecures: dum tibi Conſulis
Sæuiret armorum furenti
Arbitrio properatus ardor.

Inuiſa tandem deſine lugubris
Orcheſtra ſaltus: deſine flebiles
Miſcere cantus, & cupreſſo
Laurigeras temerare pompas.
Funeſta Romæ ſecula ad intimas
Excluſa terras, ilicet, exulent
Hinc terror, infauſtæq. noctem
Cimmeriam repetant volucres.
Foecunda Romæ funera priſtinum
Sumentis æuum non ſemel Ilium.
Dijs reddiderunt: nec prementi
Dura ſemel peperere fata.
Sic è ſubacto barbara Pergamo
Pubes refixit caſtra: nec vltimum
Experta Troianis laborem
Funeribus, reuocauit Argos.
Teſtis doloſi claſſis Vlyſſei,
Damnata longo errare decennio,
Tentare cautes, & minacem
Sicania Polyphemon vnda.
Vides ne quali dignior alite
Romane ſurgas; Felſina dum tuos
Auguſta prætexit corollis
Pacis oliuiferæ triumphos?
Cernimus, quanto generoſa faſtu
Felſina aſſurgat: Dominæq. rerum
Vrbis amplexu metuenda totum
Subiuget Orbem?
Roma ò legum diua creatrix!
Diua ò legum Felſina nutrix!
Aemula claræ Felſina Romæ,
Felſinæ opimus Roma triumphus,
Vtraq. ſacras iungite dextras:

Necti-

Nectite mites vtraq. oliuas:
Hoc Duce certum iungite fœdus.
Qualem terris Felsina plausum,
Qualia superis Roma theatris
Spectacla dabis; dum face rutilat
Clarum Patriæ pignus amatæ,
Gratum Romæ sydus alumnæ!
Flecte hic celeres Phoebe iugales:
Hac luce tuas absconde faces:
Flecte huc volucres Luna iuuencos:
Hoc Sole tuas conclude vices.
Te Duce, Princeps, potiore dies
Lampade ridet: tibi nocturnum
Meliore liquet nectare Coelum.
Nullos patitur Luna labores:
Nulla bicornis tempora Lunæ
Minuunt certis mensibus ignem:
Certis ignem mensibus augent.
Placida semper frigora vernant
Tellure: nouis floribus halant
Prata: hinc pleno Gratia luxu
Gestit triplici permista Choro.
Cornu semper diuite felix
Copia grauido depluit imbri.
Tibi declinant Gargara messes:
Tibi sanguineo spumosa lacu
Methymna tumet. Legit Hesperidum
Nobilis Aegle prima sororum
Tibi stridenti ex arbore poma,
Turgida fuluo poma metallo.
Tibi foecundo prodigus ictu,
Pinguia sudat balsama cortex.
Tibi tranquillo fœcunda gelu,

Thessa-

Theſſala fingunt gramina Tempe:
Gramina pingunt roſida flores.
Tibi pellacis filia Ponti
Zephyros æqua lege miniſtrat:
Aura tumentis diſcolor Euri
Tibi nubigenas cogitat imbres:
Plumbeus iram temperat Auſter:
Mollia torquet frigora Caurus.
Lapſus tumidis Pactolus aquis
Tibi gemmiferas voluit arenas:
Gemmas riguo turbinat auro
Diuite ripa lapſus Hydaſpes,
Concha propinqui Solis ab æſtu
Matura, rubro in littore gazzas
Tibi rorigenis foetibus ornat.
Tibi ramoſæ germina ſyluæ,
Ceſpite ab vno virgulta virent,
Flexile patrijs vimen in vndis.
Quæ ſi credas mitibus auris,
Immite bibunt contracta gelu: &
Ceſpite in vno ramoſa rubent,
Nobile patrijs marmor ab vndis.
Tibi deſudant vellera Seres:
Tibi cognato purpurat Oſtro
Conchile iubar: quo bene Patriam
Magnæq. beas moenia Romæ,
Coeleſte iubar; dum bene rutilas
Latio, Princeps, clarus in Oſtro.
Tu vel duro ex ſemine belli
Legis ignotæ germina Pacis,
Pacis amator dum bella moues,
Dum bella fugis pace timendus.
Tu vel rigido Martis in æſtu

Gla-

Glauca premeris fronde Mineruæ;
Ceu fumoſæ in vallibus Aetnæ
Seges arcano creſcit ab igni.

Quid ò pennigeras vecta per auras,
Vndantes madido lumine fucos
Iris multifido circinat imbri?
Agnoſco ſuperos rebus in atris
Ridentes niueo fulgure terris.

Salue ò deciduæ nuncia Pacis,
Huc intende vagi fornicis arcus:
Hoc accende tuos murice nimbos.

Quae fama ad miſeras accidit aures,
Exundare ſacris Itala flammis
Regna? & barbaricis apta ruinis
Foedari innocuo tela cruore!
Quae tanta immeritae pabula taedae
Alecto properat?quae furiali
Exhaurit bibulas igne medullas?
Te non Heſperidum Rector aquarum:
Et raucis reſonae fletibus vndae:
Non te ſpumiferae ſtagna Paduſae
Non fouere lacus: hoſpita Pacis
Tellus inſolito pulſa furore
Quo te,quo genuit coniuge monſtrum?
Heheu ſuppoſitos cur Phaëtontis
Ambuſtis cineres oſſibus ignem?
Cur Caelum veteres excitat iras?

En Diua quali turbine percitas
Rotare flammas in mare barbarum:
Fas:& laborantes in vſtos
Aethiopas geminare taedas
Proh quanta nobis praelia deſtinat
Thracum Tonanti inuiſa proteruitas?

Quan-

Quanta in rebelli peruicaces
Aequore sollicitat furores?
Deuota Mauris colla securibus
Romanus vltrò ferret, in exteras
Effusus vndas: dum feroci
Marte ruit furiale Monstrum;
Annosa quantum montibus Appulis
Querceta nimbo excussa remugiunt:
Quantum procellosis ab antris
Enceladi glomerantur ignes.
Sic belluosæ Regna Britanniæ
Neptunus vrget:Nube Diespiter
Obductus atra sic trisulco
Igne quatit violentus arces.
Iam cerno flammas ire per arduos
Mundi rotatus,te Duce,Principum
Princeps amator. Fulminantis
Italiæ fera bella Thraces
Impetunt. Sacras radiantis auri
Supplicum ritu fluitare vittas
Cernimus Cœlo procul,innatantes
Murice vittas
Cernimus duro trepidum duello
Bosphorum, & Nesti glacialis vndas
Cæde turgentes, tumidoq. in Hebro
Naufraga signa.
Vicimus.claros,Duce te, triumphos
Concinat Pubes:domitum Niphatem
Dicat, & nostro minus ambientes
Aequore classes.

F I N I S.